

CONGRESUL AUTORITĂȚILOR LOCALE DIN MOLDOVA
str. Columna 106 A, Chișinău, Republica Moldova (secretariat)
tel: 22-35-09, Fax: 22-35-29, mob. 079588547, info@calm.md, www.calm.md

Nr. 308 din 10 octombrie 2023

**Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării
Regionale al Republicii Moldova**

secretariat@midr.gov.md

alexei.bosneaga@midr.gov.md

copie:

Cancelaria de Stat

cancelaria@gov.md

Aviz

*repetat la proiectul hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru
modificarea Legii nr. 1350/2000 cu privire la activitatea arhitecturală (număr unic
706/MIDR/2023)*

1. Considerații generale

Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) a examinat solicitarea Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale nr. 09-5081 din 02.10.2023 de a prezenta aviz repetat asupra proiectului hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 1350/2000 cu privire la activitatea arhitecturală (număr unic 706/MIDR/2023) [în continuare - proiectul de lege].

CALM a analizat prevederile proiectului de lege prin prisma respectării principiilor constituționale ale autonomiei locale, precum și intereselor autorităților administrației publice locale, corelate cu interesele cetățeanului.

2. Legislația aplicabilă

- Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29 iulie 1994;
- Legea privind administrația publică locală nr.436/2006;
- Legea nr. 1350/2000 cu privire la activitatea arhitecturală;
- Legea nr. 86/2000 cu privire la organizațiile necomerciale;
- Legea nr. 438/2006 privind dezvoltarea regională în Republica Moldova;
- Legea cu privire la calitatea în construcții nr.721/1996;
- Legea privind principiile urbanismului și amenajării teritoriului nr.835/1996;
- Legea cu privire la autorizarea executării lucrărilor de construcție nr.163/2010;
- Legea nr. 86/2011 cu privire la simbolurile publice;
- Legea nr.230/2022 privind dreptul de autor și drepturile conexe;
- Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal;

- Hotărârea Guvernului nr.56/2017 cu privire la Consiliul Național de Planificare a Teritoriului;
- Hotărârea Guvernului nr.329/2009 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la atestarea tehnico-profesională a specialiștilor cu activități în construcții.

3. Constatări principale:

Autorul proiectului de lege a acceptat toate propunerile de principiu expuse anterior de către Congresul Autorităților Locale din Moldova. Considerăm că versiunea actuală a proiectului de lege este una considerabil îmbunătățită, totuși acesta mai conține anumite îmbinări de cuvinte care nu corespund unei terminologii adecvate tehnicii legislative, și anume: „*organelor executive ale consiliilor locale*” (corect: „autorități publice executive”), „*unității teritorial-administrative*” (corect: „unități administrativ-teritoriale”), „*Consiliului local al administrației publice locale*” (corect: „Consiliului local”).

Consiliile arhitectural-urbanistice sunt entități care emit avize consultative. De principiu, poate fi instituită obligativitatea procedurală de prezență obligatorie a avizului Consiliului arhitectural-urbanistic (în speță, la consultarea documentației de urbanism elaborate), însă **avizul consultativ nu trebuie aprobat de consiliul local**, așa cum se propune prin proiectul de lege („*Avizele eliberate de consiliul arhitectural-urbanistic se supun deliberării și aprobării de Consiliile locale*”), ci se aprobă documentația de urbanism, ținând cont de recomandările din avizul respectiv.

4. Propuneri asupra proiectului de lege.

Se propun atenției următoarele modificări și completări ale proiectului de lege:

4.1. La pct. 6 (Articolul 5: 4) alineatul (3) va avea următorul cuprins: „(3) Concursurile de soluții arhitecturale și urbanistice se desfășoară în mod obligatoriu prin deciziile **organelor** executive centrale și locale, ale **organelor** executive ale consiliilor locale, precum și la inițiativa asociațiilor de arhitecți profesioniști, în cazurile de amplasare și proiectare a obiectelor de importanță națională, regională (inclusiv regiuni de dezvoltate) și locală (raională, municipală, comunală/intercomunală, etc.), a obiectelor situate în zonele adiacente drumurilor naționale, precum și pe teritoriul ariilor naturale protejate de stat și rezervațiilor cultural-naturale, finanțate atât din mijloacele publice, cât și din alte surse”) **este necesară substituirea cuvântului „organelor” cu cuvântul „autorităților” (terminologia Legii nr. 436/2006, art. 1).**

4.2. În pct. 7 (La Articolul 6: 1) alineatele (1) și (2) vor avea următorul cuprins: (2) *Avizul favorabil al consiliului arhitectural-urbanistic este obligatoriu pentru amplasarea și determinarea soluției spațial-planimetrice a tuturor obiectelor sociale și publice în unitățile teritorial-administrative, a obiectelor pentru care, prin certificatul de urbanism, a fost solicitată elaborarea unui plan urbanistic zonal sau de detaliu, precum și a obiectelor amplasate în zonele administrative ale unității teritorial-administrative, în spațiile verzi din intravilanul localităților, zone protejate, etc. Avizele eliberate de consiliul arhitectural-urbanistic se supun deliberării și aprobării de Consiliile locale*) **este necesară substituirea cuvintelor „teritorial-administrative” cu cuvintele „administrativ-teritoriale”; substituirea cuvântului**

„solicitată” cu cuvântul „prevăzută”; iar propoziția „*Avizele eliberate de consiliul arhitectural-urbanistic se supun deliberării și aprobării de Consiliile locale*” se propune a fi substituită cu propoziția: „**Documentația specificată se prezintă spre examinare și aprobare de către Consiliile locale, fiind însoțită obligatoriu de avizele consiliilor arhitectural-urbanistice**”. Menționăm, că sintagma „zonele administrative” nu satisface criteriul de claritate și previzibilitate a normei și urmează a fi precizat faptul ce se are în vedere prin „zone administrative”. Reiterăm, că avizele consiliilor arhitectural-urbanistice sunt niște concluzii/opinii consultative ale profesioniștilor în domeniu, de care factorul de decizie (consiliul local) urmează să ia act în procesul de aprobare a documentației de urbanism respective. Prin urmare, acestea nu trebuie aprobate, fiind parte a procedurii administrative, totodată, examinarea acestora de către consiliile locale are loc cu ocazia adoptării deciziilor de aprobare a documentației de urbanism, examinarea distinctă a acestor avize (și aprobarea lor) nu se justifică sub nicio formă.

4.3.1. La pct. 13 (Articolul 19: 4) se completează cu alineatele (5) – (10) cu următorul cuprins: (8) *Arhitectul-șef este coordonatorul tuturor activităților de amenajare a teritoriului și de dezvoltare urbanistică generală a localității, este subordonat direct Primarului și colaborează cu toate compartimentele din cadrul Primăriei și cu serviciile publice de sub autoritatea Consiliului local al administrației publice locale)* urmează a fi excluse cuvintele „**al administrației publice locale**”.

4.3.2. La pct. 13 (Articolul 19: 4) se completează cu alineatele (5) – (10) cu următorul cuprins: (9) *Arhitectul-șef asigură elaborarea și respectarea planurilor urbanistice generale, zonale și de detaliu, conformitatea autorizațiilor de construire/desființare cu prevederile documentațiilor de urbanism aprobate, organizează și coordonează activitatea de informare și consultare a populației în procesul de elaborare sau revizuire a planurilor urbanistice generale și de detaliu)* după cuvintele „**planurilor urbanistice generale**” urmează a fi completat cu cuvântul „**zonale**”.

4.3.3. La pct. 13 (Articolul 19: 4) se completează cu alineatele (5) – (10) cu următorul cuprins: (10) *În scopul încurajării cooperării între comunități și susținerea coeziunii teritoriale, dezvoltării urbane și rurale durabile, precum și în cazul neocupării funcțiilor de arhitect-șef din cadrul administrațiilor publice locale din localitățile din componența unității teritorial-administrative de nivelul doi sau de nivel special, din cauza lipsei de specialiști în domeniul amenajării teritoriului, urbanismului și arhitecturii, precum și în vederea asigurării furnizării în comun a serviciilor publice specifice domeniului amenajarea teritoriului, urbanism și arhitectură (inclusiv elaborarea și implementarea documentațiilor de amenajare a teritoriului și de urbanism necesară pentru dezvoltarea durabilă a localităților urbane și rurale), ori prestarea, în general, a activităților specifice arhitectului-șef, se constituie asociații de dezvoltare intercomunitară, la decizia consiliilor locale interesate, în condițiile Legii nr.436/2006 privind administrația publică locală”) este necesară substituirea cuvintelor „**teritorial-administrative**” cu cuvintele „**administrativ-teritoriale**” (această obiecție este valabilă și penru pct. 7 art. 6 1) (1), (2), de asemenea, se propune completarea cu propoziția: „**Până la constituirea asociațiilor de dezvoltare intercomunitară, funcția respectivă va fi asigurată de către arhitectul-șef din***

unitatea administrativ-teritorială de nivelul doi sau de nivel special”. În practică, această normă se realizează și în prezent (certIFICATELE DE URBANISM ȘI AUTORIZAȚIILE DE CONSTRUIRE SE SEMNEAZĂ DE CĂTRE ARHITECȚII DIN RAIOANE, FIINDCĂ ÎN MAJORITATEA ABSOLUTĂ A LOCALITĂȚILOR RURALE LIPSESC ARHITECȚI).

În contextul celor expuse, susținem aprobarea proiectului de lege, cu propunerile susmenționate de ajustare, modificare și completare.

Cu respect,

Viorel FURDUI
Director Executiv al CALM

Ex. Igor Cristal, expert CALM
igor.cristal@calm.md